

FRAGMENTY

1954

PROCESÍ BÍDY

Často jest jíti mi kolem těch zástupů kostnaté Bídy.
V špinavém blátě, ulice středem
táhne se zástup.

Procesí bídy,
vychrtlé děti, zataté dásně,
5 sežloutlé líce, hladem a nouzí.
Čtverstupem těsným tlačí se, tíhnou
do dveří

TOUTO DOBOU...

Touto dobou chodí už po promenádách veliké zástupy,
dámy a páni,
vyžehlení, vycídění, vykartáčování,
mezi domy, v nichž se připravují večere

MNICH

Kdys zatoužil jsem z hor svých nedostupných sejít dolů.
Já snil, že v svěžích trávnicích se vzpruží moje tělo,
že z čistých pramenů se napiji kdes ve údolu,
že umyji svou duši, oči své i čelo.
5 Pak přijdu tiše do příbytků lidí
zmíraje láskou v srdci, s touhou rozdávat

sny lesů svých, jež duše moje vidí,
když krvaví je západ, ráno když je zlatí
ve šlehy purpurové.

- 10 Tak šel jsem z výšin dolů v srdci přemýšleje
a zpěvy stále nové
mi v nadrech bouřily a spínaly se v reje
vln nespoutaných tíhou, bolem štvaných k letu.
A šel jsem stále dolů. Rozervané skály
15 mi v dáli ještě naposledy zavzlykaly.
Les v pozdrav poslední mi v cestu házel stíny
jak černé koberce. Já po nich stoupal
od nebe v země klíny
a zpíval jsem si k nim se ohlížeje.

ACH, PÁNOVÉ

- Ach, pánové, když pohlížím vám v tváře,
v ty přemoudré a přeuctivé rysy,
z nichž svítí jakás citronová záře
až vaší hlavy na vrcholek lysý,
5 když vidím vaše nosy tupě krysí
a oči plny moudré statečnosti
(dřív zbabělosti se to nevěřilo)
a zřím-li všechny jiné vaše ctnosti,
jest u srdce mi velmi, velmi milo.
10 Já nechápu, jak možné by teď bylo,
by u nás

MÁM ODEJÍT...

Mám odejít, či vrátiti se tam,
kam štve mě to a vábí, táhne, láká.
Ach bože, kterak zhasnout v srdci onen plam,
jenž před ni vede mě jak ubožáka
5 sbitého okovy a zjařmeného touhou.
A přijdu-li, pak vražděn budu stále
tupými slovy, láskou těla pouhou,
mé sny se znovu zřítí v trosky malé.
A znovu zklame mne a znovu lžemi
10 obestře, láskou podvodnou a klamnou.
A zase přihlížeti budu na to němý.
A půjdu za ní, řekne-li mi: »Za mnou!«
Ne, nepůjdu, jest

JSEM MNICHEM SAMOTY

Jsem mnichem samoty.
Bloudím sám se sebou lesními stíny
a nekonečnými vůněmi zasněných lesů.
Hluboké klíny
5 údolí padají přede mnou v dál.
Srdce své teplé na rukou nesu,
snad je v něm ztajený žal, —
ale ten nerve a nepálí žhavou svou dlaní,
ten líbá a chlácholí tak jako raní.
10 Tiše tu kráčím, jak bych byl král,
pěšinou neznámou mechu a vřesu
srdce své teplé na rukou nesu.

PODZIMNÍ MENUET

Jdu tiše alejí. Zlat rudých listí padá.
Sta něžných motýlů se snáší v snící lada
jak kdysi na plesích hrst zlatých papillonů
se snášela za jasu mozartovských tónů.

DVA STARCI

V plameny klasů rozžhavených létem
podzimek vpadl dřív, než kývl na něj Čas.
Tak prudce políbil je ledovým svým retem,
že v očích omdlelých jim zážeh slunce zhas,
5 a zmámiv dešti je a kalem krutých mraků,
serval jim z rukou dar, jenž slunce žár jim vdých,
a letěl cestou dál, až v poli rudých máků
zastavil křídla u dvou starců šedivých.

»Hle, bratře žebráku, zas vítr chce nás smést

TAM U HOR MODRAVÝCH...

Tam u hor modravých, kam slunce klesá
a nacheť barví staré zříceniny,
v posvátném šeru prastarého lesa
již po sta roků bloudí divné stíny.

5 Tak tiše po zapadlých stezkách chodí
a zdá se, Bolest za ruce je vodí,
neb často v trávu zrosenou a chladnou
jim z čistých očí bledé slzy padnou.

Sbor stromů stoletých jim tiše zpívá
10 stesk o té slávě, která byla kdysi.
A píseň snívá v teskné mlhy ztlívá
a s šerem pochmurným se v soumrak mísí.
Jdou stíny, jdou. Den jejich nemá konce,
umlkly v dálkách všechny jasné zvonce.
15 Čas stojí tu. Jen starý prales vzdychá
bolesti své tak nesměle a zticha.

A ve sboru jdou starci s bílou bradou
i muži zamračení, světlé ženy.
Však smutky stále ve tvář se jim kladou,
20 jak bolestí by byly zotročeny.
Jdou po mechu a po zelených stráních
i v šerech večerních i v mlhách ranních
a čekají tu v zasmušilém lese,
zda píseň z dále přece neozve se.

25 Jest ticho tam, . . . jen oblaka se valí
jak zasmušilý pozdrav s druhých břehů.
Jest těžký jejich zrak, a zdá se, skoro pálí.
Však v dáli ticho je. Jen řady mraků
se vlekou nebem.

SLUNEČNÍ PÍSEŇ

Ó, věčně zářící, ty čisté, žhavé, svaté!
Dnes poprvé tě zříme volně nebem plouti
a poprv hledíme ti v líce pousmáté,
vyšedše z jeskyní a odhrnuvše proutí,
5 jež stínilo nám tebe po tisíciletí.

Nám srdce burácí, a zdá se, k nebi letí,
svá těla vystavujem plamenům tvým žhavým,
že krev, teď probuzená, jako v sopce láva

DEN SVÍTÁ KDEŠ

Den svítá kdes. Mé štěstí hasne již
tam v ranní mlze teskné.
Ospalý měsíc klešá stále níž
a nad řekou se leskne.
5 Mám ruku tvou v svých dlaních sevřenou.

TEN VEČER...

Ten večer, kdy jsme šli tím tichým městem spolu
a v mlhách stříbrných jsme klidně rozmlouvali
i o štěstí i nekonečném bolu,
když slovy se nám naše oči staly
5 a myšlenkami úsměv bílý,
můj příteli, v té vzácně sladké chvíli
já cítila, že všechno jsme si dali
v symbolech nejčistší a nejjemnější krásy.
A na to vše, když noc kraj v stíny halí,
10 nejkrásněj duše moje vzpomíná si.

Však hleďte, příteli, jest krása ono pouze,
co náhle přijde, zasvitne a zmizí.
Jest marno volat zpět ji v chtivé touze,
když dotkla se nás lemem svojí řízy,
15 neb její cena v okamžiku leží,
jenž nečekaně, kůň jak bez otěží
se mihne kolem, marno chtít jej zpátky
zapřahat ve vůz svojí lidské vůle.

Však uvažte jen, co jest celé štěstí:
20 Co náhle přijde, zasvitne a zmizí,
co ne...

NÁVŠTĚVA

Dnes někdo na dveře mi zatukal
a na mém prahu stanul v zamyšlení.
Já ruku stiskl mu a zval jej dál
a řek jsem tiše: »Milá doma není.«

- 5 Pak za stůl jsme si zvolna usedli
a mlčením jsme mnoho povídali.
Snad zármutkem jsme byli pobledlí,
však lidmi byli jsme, když k loučení jsme vstali.

KDYŽ JSME SE Z POHŘBU ALEJÍ TOPOLŮ VRACELI...

- Když jsme se z pohřbu alejí topolů vraceli
a nebe v dáli bledě hořelo,
tu hledal pohled náš tak teskně nesmělý,
kam srdce položit, jež smutkem zemdlelo,
5 kam ruce schovat, které plakaly,
kam duši dát, již do dáli
podivné hlasy volaly.

- Když jsme přišli domů,
den umíral již v listí černých stromů.
10 A my se báli,
by dveře, jež jsme otvírali spolu,
nám ve veřejích prudce nevzlykaly.
Prochladlí, znavení a smutkem zbledlí
jsme tak jak kdysi ani neusedli. —

JDU ALEJÍ TOPOLŮ OD HŘBITOVA

Jdu alejí topolů od hřbitova.
Jdu od Smrti k Životu. Není tu chodníček jiný.
V srdci mám neznámá, úzkostná slova,
na prstech zrnka posvátné hlíny.

- 5 Myslím si na tebe.
Těžké své oči dnes nezvednu do nebe.
Vidím jen šedivou uzounkou cestu
od brány hřbitova k městu.
Myslím si na toho,
10 kdo večer lampy své nerozsvítí.
Bože, jak hořce mu zavoní kvítí,
až pro své pláče nalezne stín.

SNÍH VČERA NAPADAL

Sníh včera napadal. Dnes taje tiše.
V rozjetých cestách kaluže se lesknou
a tupým zrakem pozorují výše,
v nichž řady mlh se valí řadou tesknou.

- 5 A nebesa jsou těžká, chladná, šedá,
jak z balvanů by vytesána byla.
A marně okno zrak tvůj v klenbě hledá
a barvu, jež by šero rozjasnila.

Vyzáblé střechy

KDYBYCH ZNAL SLOVA...

Kdybych znal slova,
tak řek bych vám něco snad.
Něco jak večerní píseň, která mě volá
z daleka, z hluboka, zdola,
5 kterou vždy přes pole, přes úbočí
slýchávám plakat a tiše se smát,
pro kterou zastírám oči.

Kolem mne dozrává obilí zlaté,

SEKÁČI

Z údolí severních už přišli sekáči,
tak přísně, jako od krále by nesli smutné zprávy.
Neusmívají se, ani nepláčí.
Jdou v šedých halenách, zamlklí, bosí
5 a nesou podél hlavy
vysoké, ostré kosy.
Když přišli k naší chyši, bylo pozdě již.
My na stůl přec však přinesli jsme mísy,
by s námi po přátelsku mluvili a jedli.
10 Však oni nepřijali ani chléb, ni číš,
ba ani ke stolu si nepřisedli.
Zůstali venku. Kosy brousili si
přes celou noc, až skoro do svítání.

Když zrána rozešli se podél strání

VIDÍM...

Vidím i šera, do nichž jsem nosíval pláč.
Vidím i hřbitovy, bílé jak pokorné dlaně.
Nemocné srdce jsem vkládal na ně.
Měl jsem je nejraději. Dobře vím zač.
5 Znal jsem tam aleji břízí, tesknou a jemnou.
Ta vždycky plakala se mnou,
když jsem byl sám.
Dobře ah, — dobře si vzpomínám —
na kouty, kde jsem rdousil své mládí, —
10 na místa, o nichž jsem věděl, že jednou mě zradí,
na stěny, o něž jsem zkrvavil rety.
Vidím i uličky slepé,
plničké bláta, kamení, špíny,
u jejich oken obstárlé tety,
15 klubíčka zteřelých nití, rezavé jehly a šedivé klíny,
šedivé myšlenky, šedivý vlas.
A zas —
vidím tu řeku za městem

VESNICKÝ HŘBITOV

A obloha tolik je čistá,
že sotva tu pro smrt je místa

TŘI ZLOMKY

Když se tak rozhlížím kolkolem,
bojím se, závidím, trpím.

*

Dál, přes meze svých vod se zčeř,
ven s odvahou skoč branami
a zpěněnými vlnami
ztop země lačnou cizí sběř!

*

V neznámých cizích pláních
vojáček mrtev pad